

Euskalduntze honen aurka

GEURE bigarren Kongresuan eztabaidatze-koa zen Hizkuntz Politikarako Ponentzia aurkezte-
rakoan guk egindako adierazpen batzuk ekaitza eka-
rri dute eta gogoratzen dudanez azkenaldi honetan
izan diren erantzunik neurritz kanpokoenetakoak
sortu ditu, non oro har, oihuek arrazonomendua
ordezkatu egin dituzten.

Herriaren etorkizunagatik dugun kezka eras-
kusgarria, polemika honetan geure aurkarietako
inork kontutan hartu ez duena, Kongresuan eztabai-
datutako hiru ponentziatik bat Euskara eta Euskal-
duntzeaz buruzkoa izatea da.

Gai horiei buruz Kongresuak beregain hartu duen
jarrera eta datozen urteotan Batzorde Exekutiboak
eta kargu hautetsiek aurrera eman beharko duguna,
lau puntu nagusitan sistematiza daiteke:

1.— Euskarak bizirik dirau Arabako zenbait zo-
naldeetan eta euskal hiztunek euskaraz hitzegiteko
duten eskubidea gauzatu ahal izan dezaten sistema
egituratu egin behar da.

2.— Euskalduntzeko egungo prozesua gezurrezko
printzipioetan oinarritzen da eta horren garapenak ez
die erantzuten «Euskadi nazio gisa eraikitzearen»
printzipio nazionalistei baino.

3.— Euskararen defentsa eta, beraz, biziraupena,
ez zaio bakar bakarrik atxeki behar kritikatu izan
behar den egungo euskalduntze prozesuari.

4.— Eztabaida sozialari ekin behar zaio Hizkuntz
Paktura iristeko.

Ez gaude euskararen aurka eta ez gara *eusker-
foboak*, euskalduntzea arbuiazen dugu. Egungo
euskalduntzearen printzipioak, gezurrezkoak izan-
tzen ditugu eta emaitzak balio gutxi eta kaltega-
rrizat. Printzipio horiei buruz egin dugun kritika izan
da, geure aurka Inkisizio berri batek anatema inte-
gristak jaurtikitzea sortu duena.

«Euskara Euskal Herriko hizkuntza naturala da»
baieztapeari, Araban hizkuntza hori ia inork ez da-
kiela diogu guk. Bere presentzia toponimian gorde da

eta modu naturalean hitzegiten da Legutio inguruko
zonalde batzutan eta Aramaio haranean. Onartzen
dugu errealtate hori, baina gatzelara ere Arabako
hizkuntza naturalizat hartzea eskatzen dugu.

«Duela urte asko euskara Araba osoan hitzegiten
zela» zioen oinarria, egia den edo ez alde batera utzita
—geure diskurtsoa ez delako jakituria diskurtsoa,
soziolinguistikakoa baizik—, guretzat ez da justifi-
kazioa aurrerantzean euskaraz hitzegiteko. Arabako
egungo biztanleen zati barregarri baten arbasoen
hizkuntzak, ezin dezake erabaki gaur egungo biztan-
le guztien hizkuntza. Euskara hitzegiten ez den lu-

EZ GAUDE EUSKARAREN AURKA ETA EZ GARA 'EUSKE- ROFOBOAK', EUSKALDUN- TZEA ARBUIATZEN DUGU.

rraldeetan hizkuntza berri bat sartzeko erabakia,
egungo bizilagunena izan behar da.

«Euskal Herriaren integrazioa euskara zabaltzetik
etorriko da» baieztapena dela eta, guk uste dugu El-
karte Autonomo anitza eta askotarikoan gaudela
geureganatu ondoren integratu eta normalizatuko
dela Herria. Inposaketa eta uniformitasunik gabe.

Azkenean, «Euskadi nazio gisa eraikitze» eus-
kara zabaltzea beharrezkoa dela dioen argudio inoiz
adierazi gabea eta kontserbatzaileak diren beste ba-
tzuk alde batera utzita, munduko arrazoi guztiekin
Hizkuntz Politikako Idazkaritza Nagusiak azaltzen

duena baino ez da geratzen, alegia, euskalduntzea,
egungo lege esparrua errespetatzean oinarritu beha-
rra dagoela. Hain zuzen ere, Konstituzioa eta Esta-
tutua geureganatzen ditugulako jartzen dugu hiz-
kuntzari buruzko eztabaida sozialaren muga, 10/82
Legearen aldaketan eta Hizkuntz Eskakizunen
Dekretua eta beste Dekretu eta Ebazpen batzuk zu-
zenketan.

Euskararen biziraupena babesteko modu bakarra
ezin daiteke izan burmuinik gabeko euskalduntze
hau. Uko egiten diogu hori geureganatzeari.

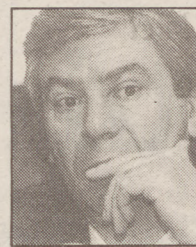
Euskalduntze ia erabat ofizialak, borondatez egin-
dako kanpaina batzuk ezik kalean ageriko babesik ez
duenak (Arabaren behintzat), ezin du izan hizkuntza
bat garatzeko modu bakarra.

Geure azterketen arabera, egungo euskaldun-
tzeak, botere publikoek bultzatu duten prozesu gisa
eta ia ia Administrazioa, Irakaskuntzara eta Helduen
Euskalduntzera mugatzen denak, porrot egin du.
Bere baitan helburu bihurtzen ari da. Prozesu horrek
diskriminazioa sortzen du (Administrazio Publikoan
sartzeko, Irakaskuntzako sektore guztietan, Gizar-
tean) eta baliabide handiak alferrikaldu ditu, ez du
eraginkortasunik eta, larriagoa dena, ez die bermat-
zen euskal hiztunei Administrazioak beraiei euska-
raz erantzuteko duten eskubidea. Beharrezkoa da
eredu hori eztabaidan jartzea eta euskalduntzearen
oinarriak berriro zehaztea.

Azaldutako guztiagatik beharrezkoa deritzogu ez-
tabaidari ekiteari, hizkuntz etorkizuneko oinarriak
bakean ezarriko dituen Hizkuntz Akordio edo Paktu
handirako, non inor ezin izango den diskriminatua
sentitu eta inori ez zaion hitza ukatuko, biztanleen
Totem nagusia zalantzan jarri arren.

ANTONIO SAEZ DE SANTA MARIA

UNIDAD ALAVESA-KO BATZORDE
EXEKUTIBOKO KIDEA
Erredazioan itzulia

JOSE LUIS CORCUERA
Espainiako Barne Ministroa
EL PAIS

«Betidanik

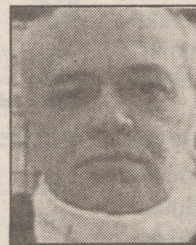
deitu dit atentzioa ETak duen
erraztasunak nahi duen mezua nahi
duen tokian jartzeko, seguruenik
neuk askoz zailtasun gehiago
dudalako»

RAMON TORELLA
Tarragonako gozaina
TIEMPO

«Garbitzen ez

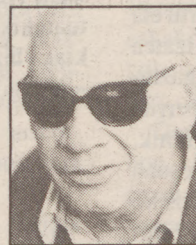
den beltz baten usain txarrari nazka
edukitzea ez da arrazista izatea»

STEPHEN VIZINCZEY
Idazlea
EL SOL

«Idazlearen

etsairik okerrera iritzi publikoa da»

KAXIANO IBARGUREN
Musikaria
ARGIA

«Gaur egun,

egunez dantza egitea debekatua
dagoela iruditzen zaio nonbait
jendeari»

Ahaleginak elkartuz

EKB-k debate eta hausnarketarako deia zabal-
du du. Urtarrilari begira euskararen egoera, aurrera
begirako lanak eta horiei erantzuteko EKB beraren
egokipena eztabaidagai jarri, debate ahalik eta za-
balena eta parte hartzaileena bideratu nahi du era
guztietako euskaltzaleon artean.

Izan ere egoerak eskatzen du era honetako haus-
narketarik.

Azken urteotan euskararen normalkuntzaren in-
guruan egindako lanen ondorio orokor nagusiak
hautexek ikusten ditut:

— Herri ekimen eta instituzioen ihardueren ar-
tean emandako deslotura, kasu askotan aurrez au-
rreko borroka bihurtuz. Hau aztertzerakoan derrigo-
rrez hiru administrazio desberdinak kontutan hartu
beharra dago, egoera zeharo desberdina baita be-
raien artean. Iparraldean inolako ofizialtasunik ez
dagoen bitartean, Nafarroan eskualde batzuetan
baino ez zaio onartzen euskarari ofizialtasuna. Beraz
herrialde horietan bada lehentasun horren inguruko
batasunaren behararen kontzientzia, haundiagoa
ala txikiagoa, eta arazoa batasun hori egituratu eta
herri kontzientzia lantzean datza euskara berresku-
ratzeko borondatea nagusituz joan dadin. Ahalegin
horretan ari dira bai Nafarroan *Oinarriak* mugimendua
egituratu nahian, baita ere Iparraldean Piz-
kundearen inguruan izandako eztabaidek eta orain-
tsu Kultur Erakundearen inguruan emandako bata-
sunak adierazten duten bezala.

Euskal Autonomi Elkartearen ordea euskarak ofi-
zialtasun maila bat lortuta ere beronen garapen mu-
gatu batetik eta herri ekimena eta instituzioen ar-

tean sarritan izandako borroka bestetik euskaldun-
goa eta euskaltzalegoa banatu eta neurri batetan
desmotibatu egin dute. Izan ere euskarak bizi duen
beharrizan egoeran zaila da ulertzen jarrera itxi as-
koren zergatiak. Dena dela badirudi azkenaldian
elkar lanerako deia zabaltzen ari dela gero eta
gehiago eta herri ekimenaren garrantzia kontutan
hartzen hasten dela instituzioen bozeramaleen alde-
tik ere.

— Aurrekoarekin batera gaur egiten ari diren
ahaleginetan koordinazio eta planifikazio falta
haundia somatzen da, bai instituzio eta herri ekime-
naren artean, baina baita ere herri ekimenen artean:
umeen euskalduntzean jarritako indarrek bestelako
arlo osagarrietan konpentsaziorik ba al dute; hel-
duen euskalduntzean. Kale erreferentziak, komuni-
kabideak...? funtzionarien euskalduntzea ondo pla-
nifikatu al da: metodologi egokia, kontzientziazio
kanpaina orokorren barruan, ikasitakoa erabiliko
den guneen sorkuntza, hiritarren heziketa eta alfa-
betakuntza landu, hizkuntz eskakizunak zenbat ka-
sutan ez dira betetzen...? Komunikabide euskaldu-
nek betetzen duten lehentasuneko papera garanti-
zatzen al da gaur? eta herri ekimenetik, ondo seina-
latzen al dira lehentasunak eta horiei erantzuteko
beharrezko bitartekoak, ala behar guztiei erantzun
nahian ez al gara dispersioan jausten?

— Egoera honetan, euskararen aurkako jarrerak
indartzen ari dira publiko egiten ari diren hainbat
adierazpenetan, euskara berrezkuratze prozesua be-
ra kuestionatuz, honek euskaldungoan eta euskal-
tzaleengan kezka eta haserre bizia sortaraziz.

Beraz urteetan herri mugimendutik bultzatutako
erreibindikapen eta lanei erantzun mugatua eman
bazaie instituzioetatik orain arte, une honetan eran-
tzun mugatu hori ere kuestionatzen da euskara be-
rrekuratzeko nahi ez dutenen aldetik.

Honen ondorioz eta herri erreibindikapenak ez
badute indarra eta baliagarritasuna erakusten gizar-
tean epe baten barruan euskara eskakizunak eta bi-
tartekoak murriztuko dira instituzioen aldetik,
egoera are txarragora joz. Azken datuek argiro era-
kusten duten bezala biztanlegoaren % 70 erdaldun
izaten jarraitzen duen alderik.

Une honetan behar beharrezkoa dugu kuestiona-
mendu horien aurrean irimor eta sendo erantzun
duen ekimena, umeen euskalduntzea babestu, urtez
urte indartu eta eraginkortuko duena, helduen eus-
kalduntze alfabetatzeari prozesu honetan dagokion
pisua erreibindikatu duena, erabilpenaren behar-
rari erantzunez han eta hemen erabilpen gune eta
motorrak bultzatuko dituen, tokian tokiko beharren
arabera euskarak behar duena argi eskatuko duena...
Eta horretarako lehen pausua kontzientzia landu,
egoeraz jabetu, eta dagokion lehentasunez erantzun.

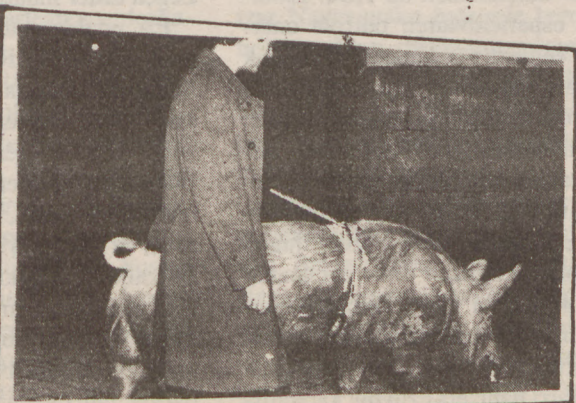
Gaur EKB osatzen dugunon aldetik behar horiei
erantzun behararen kontzientzia argi dago eta egi-
tura hau, sasoi eta asmo berrien zerbitzuan jarri nahi
genuke, euskaltzale oro animatuz ahalegin honetan
parteida izan dadin.

JUAN MARI MENDIZABAL

GIPUZKOAKO AEK-KO ARDURADUNA

ZAKILIXUT

© Olariagak

GIZON HORI...ITSUA OTE?...EDO
AGIAN KIDEA?... ANIMALIEKIN,...

HAU BAI
AZOKA...

...ASKOK ETA
ASKOK: "SANTA
LUZIA, EZIN UTZIA".

